

Статистичко истражување за издадени одобренија за градење

ДС_ГРАД.51_М_МК_2024_12

Референтни метаподатоци според SIMS 2.0 структура

S.1	Контакт
S.1.1	Организација/ институција за контакт
Државен завод за статистика	
S.1.2	Организациска единица за контакт
Одделение за индустрија, градежништво и деловни тенденции	
S.1.3	Лице за контакт
Наташа Ценова	
S.1.4	Звање на лицето за контакт
Советник	
S.1.5	Поштенска адреса
ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија	
S.1.6	Електронска адреса
natasa.cenova@stat.gov.mk	
S.1.7	Телефонски број
00389 2 3295 763	
S.1.8	Факс
00389 2 3111 336	
S.2	Ажурирање метаподатоци
S.2.1	Последна потврда на метаподатоците
04/06/2025	
S.2.2	Последна објава на метаподатоците
04/06/2025	
S.2.3	Последно ажурирање на метаподатоците

04/06/2025

S.3 Статистичка презентација

S.3.1 Опис на податоците

Број на издадени одобренија за градење, предвидена вредност на работите во илјади денари по видови на градба (вкупно, високоградба, нискоградба, реконструкција) и според видот на инвеститорот (вкупно, физичко лице, деловен субјект).

Број на издадени одобренија за градење според видот на инвеститорот (вкупно, физичко лице, деловен субјект) и предвидена вредност на објектот во илјади денари (вкупно, како и на најниско ниво НТЕС 4).

Број на станови, корисна површина во м2 и станови според бројот на собите (вкупно, како и на најниско ниво НТЕС 4). Корисна површина во м2 и на другите видови згради - станбени и нестанбени.

S.3.2 Систем на класификации

- Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2;
- Номенклатура на градежни објекти и градежни работи - НГОГР;
- Номенклатура на територијални единици за статистика - НТЕС, 2013.

S.3.3 Опфат на сектор/и

Сектор F/Г-Градежништво, според НКД Рев.2.

S.3.4 Статистички концепти и дефиниции

Одобрение за градење е документ кој го издаваат надлежните служби во општините - единиците на локалната самоуправа, задолжени за работите од областа на урбанизмот. Тој е документ со кој се одобрува почеток на градежните активности за одреден објект и е финална фаза во процесот на планирање и проектирање на објектот. Тие издаваат одобренија за градење за објектите од втора категорија, додека за објектите од прва категорија задолжено е Министерството за транспорт и врски.

Градежен објект е секоја одвоена, самостојна функционална целина (подземна, надземна и водоградба), чија намена е однапред одредена и е трајно лоцирана на одредена територија. Според видот, градежните објекти, како дел од градежната дејност, се делат на:

- објекти од високоградба
- објекти од нискоградба

Високоградбата се занимава со изградба на објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина. Во оваа група спаѓаат сите станбени и деловни згради, односно сите згради кои се јавуваат како придружни објекти на објектите од нискоградбата и хидроградбата (станични згради, аеродромски згради, згради на трафостаници, пристаништа, силоси итн.).

Нискоградбата се занимава со изградба на објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата. Во оваа група спаѓаат објектите од типот на патишта, железнички пруги, мостови, тунели итн.

S.3.5 Статистичка единица

Извештајни единици се општините - единиците на локалната самоуправа, т.е. надлежните служби задолжени за работите од областа на урбанизмот во рамките на општините.

Единица на набљудување е секоја градба за која се издава одобрение за градење.

S.3.6 Статистичка популација

Статистичка популација се сите објекти од јавен и приватен карактер за кои се издава одобрение за градење.

S.3.7 Референтна област

-НТЕС 1 и 2 (Република Северна Македонија),
-НТЕС 3 (статистички региони),
-НТЕС 4 (општини).

S.3.8 Временска покриеност

Од јануари 2008 година.

S.3.9 Базен период

2023=100

S.4 Единица на мерење

Број, м2, илјади денари, индекси.

S.5 Референтен период

Месец.

S.6 Институционален мандат

S.6.1 Законски акти и други договори

НАЦИОНАЛНА ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18 и 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20) (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>) Програма за статистички истражувања за периодот 2023-2027 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.29/23 и 57/25). (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B6%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%9A%D0%B0/>)

ЕВРОПСКА РЕГУЛАТИВА

Регулатива (ЕЗ) бр. 1165/98 на Советот

Регулатива (ЕЗ) бр. 1503/2006 на Комисијата за спроведување и изменување и дополнување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1165/98

Регулатива (ЕЗ) бр. 2019/2152 за Европските деловни статистики, како и Регулативата (ЕЗ) бр. 2020/1197 за нејзино спроведување која ги дефинира техничките спецификации.

Методологија за краткорочни деловни статистики, Евростат, 2006

S.6.2 Споделување на податоци

Временска серија од јануари 2008 година се доставува до Евростат преку eDAMIS.

S.7 Доверливост**S.7.1 Доверливост - политика**

1. Заштитата на индивидуалните податоци е регулирана со Законот за државна статистика (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>).

2. Основните принципи и активности, што се преземаат за да се обезбеди доверливоста на податоците се опишани во Политиката за статистичка доверливост (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/>).

S.7.2 Доверливост - третирање на податоците

Во согласност со член 38 од Законот за државна статистика (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>) и Политиката за доверливост (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/politika-za-statistichka-doverlivost/>), индивидуалните податоци не се објавуваат. Но, доколку се обезбедува пристап до микроподатоци од соодветното истражување, тогаш треба да се наведат методите кои се користат за спречување на разоткривање на податоците.

S.8 Политика за објавување**S.8.1 Календар на објавување**

Датумот на објавување на податоците се утврдува во Календарот за објавување на Соопштенија, кој се ажурира квартално.

S.8.2 Пристап до Календарот на објавување

<https://www.stat.mk/mk/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80-%D0%BD%D0%B0->

http://www.stat.gov.mk/Kalendar_nov.aspx

S.8.3 Кориснички пристап

Сите корисници имаат истовремено (или еднаков) пристап до статистичките податоци: ова значи дека датумите за објавување на статистичките податоци се претходно јавно објавени и никој корисник нема пристап до официјалните статистички податоци пред нивното објавување. Статистичките податоци прво се објавуваат во едицијата „Соопштенија “ на ВЕБ страницата на Државниот завод за статистика во 12.00 часот.

S.9 Фреквенција на дисеминација

Месечна.

S.10 Достапност и јасност

S.10.1 Соопштенија

Соопштенијата се објавуваат (и истите се достапни на ВЕБ страницата на ДЗС во поглавјето: „Соопштенија“ (<https://www.stat.mk/mk/%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%81%D0%BE%D0%BE%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%98%D0%B0>))

Бројот на прегледи на соопштението - 1 198.

S.10.2 Публикации

Статистички годишник (линк: https://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=915)

Северна Македонија во бројки

(линк: <https://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija.aspx?id=27>)

Регионите во Северна Македонија

(линк: https://www.stat.gov.mk/PrikaziPublikacija_1.aspx?rbr=916)

МакСтат избор (линк: <https://www.stat.mk/mk/site-publikafii/makstat-izbor/makstat-izbor-2024/>)

S.10.3 Онлајн база на податоци

<http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef>

Број на прегледи на податочните табели од МакСтат базата - 856.	
S.10.3.1	АС1. Број на прегледи на табелите со податоци
АС1. - Број на прегледи на податочните табели = 856.	
S.10.4	Пристап до микроподатоци
Користењето на микроподатоци за надворешни корисници е можно само за истражувачки цели и се врши во согласност со Законот за државна статистика (член 41, член 42 и член 43). Пристапот до анонимизирани микроподатоци е дефиниран со интерна процедура на Државниот завод за статистика „Пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели“. (https://www.stat.mk/mk/za-nas/profeduri/pristap-do-anonimizirani-mikropodatofi-za-nauchno-istrzhuvachki-feli/).	
S.10.5	Друго
По барање на корисниците, податоците се подготвуваат и во форма согласно нивните потреби. Податоците се доставуваат преку ЕДАМИС.	
S.10.5.1	АС 2. Број на прегледи на метаподатоците
НЕ СЕ ПРЕСМЕТУВА	
S.10.6	Документација за методологијата
Методолошко објаснување, национално http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSooop.aspx?id=50&rbrObl=20 Методологија за краткорочни деловни статистики, на Евростат, https://circabc.europa.eu/sd/a/fd45995c-7bfd-4db0-986e-14ac23072343/Methodological%20manual%202006%20KS-BG-06-001-EN.pdf	
S.10.6.1	АС 3. Стапка на комплетност на метаподатоците
НЕ СЕ ПРЕСМЕТУВА	
S.10.7	Документација за квалитетот
https://www.stat.gov.mk/meta/esms/ESMS_GRAD51_M_MK.pdf	
S.11	Управување со квалитет
S.11.1	Обезбедување на квалитетот
Квалитетот на процесите и продуктите, во Државниот завод за статистика се обезбедува со почитување на Европскиот Кодекс за работа на европската статистика (https://www.stat.mk/mk/za-nas/kvalitet/kodeks-za-rabota-na-evropskata-statistika/) и Рамката за оценка на квалитетот во рамките на Европскиот статистички систем (ESS Quality Assurance Framework-- https://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/ESS-QAF-V2.0-final.pdf).	

Критериумите за квалитет се утврдени и во Законот за државна статистика во член 4б и член 4в (<https://www.stat.mk/mk/za-nas/zakonski-akti/zakon-za-drzhavna-statistika/>).

S.11.2 Оценка на квалитетот

Државниот завод за статистика ги реализира статистичките активности во согласност со Статистичкиот бизнис процес модел, кој се базира на меѓународниот модел - Генерички статистички бизнис процес модел (Generic Statistical Business Process Model-GSBPM) . Примената на овој модел, како и примената на меѓународните стандарди во статистичката продукција обезбедуваат високо ниво на точност и споредливост на податоците.

S.12 Релевантност

S.12.1 Потребни на корисниците

Податоците за издадените одобренија за градење се користат од Владата, бизнис заедницата, меѓународните организации. Надворешните корисници ги користат:

- индикаторите за издадените одобренија за градење како значаен податок за економската и монетарната политика и показател за идните инвестиции во градежништвото;
- РЕЕИ-главните економски показатели за економските движења во ЕУ;
- стопанските комори, научните истражувачи, деловните субјекти и другите корисници кои ги користат краткорочните показатели за креирање на нивните политики.

S.12.2 Задоволство на корисниците

Почнувајќи од 2009 година, Државниот завод за статистика на секои три години спроведува Анкета за задоволство на корисниците.

S.12.3 Комплетност и R1. Стапка на комплетност на податоците за корисници

Временска серија од јануари 2008 година без прекин. Бројот на референтни периоди во временската серија од последниот прекин е 216.

S.12.3.1 R1. Стапка на комплетност на податоците за производители

Во однос на индикаторите кои се предвидени според Регулацијата бр. 1166/2008 на Европската комисија, ДЗС обезбедува околу 100% од нив.

S.13 Точност и веродостојност

S.13.1 Свкупна точност

Методологијата на истражувањето и начинот на прибирање на податоците обезбедуваат солиден опфат и точност на податоците.

S.13.2 Примерочни грешки и A1. Индикатори за примерочни грешки за корисници

Не е применливо (истражувањето е со целосен опфат).

S.13.2.1 A1. Индикатори за примерочни грешки за производители

Не е применливо, статистичкото истражувањето е со целосен опфат.

S.13.3	Непримерочни грешки и A4. Стапка на неодговор на единица за корисници и A5. Стапка на неодговор на белег за корисници
Со оглед на тоа што податоците се добиваат од административен извор и сите потребни информации за истражувањето се расположиви во добиената електронска документација, нема појава на непримерочни грешки. Давателите на податоци навреме се потсетуваат за исполнување на својата обврска и обезбеден е 100% опфат на целната популација кој е идентична со популацијата на истражувањето.	
S.13.3.1	Грешки во опфатот
Нема грешки во опфатот	
S.13.3.1.1	A2. Стапка на преопфатеност
A2. - Надопфатеност = 0%.	
S.13.3.1.2	A3. Учество на заедничките единици
Не е применливо бидејќи податоците се добиваат целосно од административен извор.	
S.13.3.2	Грешки при мерење
Не е применливо.	
S.13.3.3	Грешки при неодговор
Податоците се преземаат од административен регистар и не постојат грешки поради неодговор од извештајна единица. Ако постои неодговор на белег, тогаш се проверува проектната документација што се поднесува за да се добие одобрението и оттаму се импутира податокот во базата.	
S.13.3.3.1	A4. Стапка на неодговор на единица
A4. - Стапката на неодговор на единица = 0 %.	
S.13.3.3.2	A5. Стапка на неодговор на белег
A5. - Стапката на неодговор на белег = 0 %.	
S.13.3.4	Грешки при обработката на податоците
Во апликацијата за обработка се вградени правила за контрола и пресметки на излезните податоци со што се елиминира можноста да се појават грешки во обработката.	
S.13.3.5	Грешка од избраниот модел
Не е применливо.	
S.14	Навременост и точност
S.14.1	Навременост и TP2. Временско задоцнување на конечните резултати за корисници
Податоците се објавуваат 45 дена по истекот на референтниот месец (T+45).	
S.14.1.1	TP1. Временско задоцнување на првите резултати за производители
S.14.1.2	TP2. Временско задоцнување на конечните резултати за производители

TP2. - Временска разлика до дефинитивните резултати = 45	
S.14.2	Точност и TP3. Точност во доставувањето и објавувањето за производители
Податоците се објавуваат на денот, што е утврден (најавен) во Календарот за навременост.	
S.14.2.1	TP3. Точност во доставувањето и објавувањето за производители
Овој индикатор не го пресметуваме ние, туку се пресметува во ЕУРОСТАТ.	
S.15	Кохерентност и споредливост
S.15.1	Географска споредливост
Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално ниво НТЕС 1 и 2, и на ниво на региони НТЕС 3 ниво. Во однос на географската споредливост со останатите европски земји, исто така е обезбедена споредливост бидејќи податоците се прибираат во согласност со европските регулативи.	
S.15.1.1	СС1.Коефициент на асиметрија на тековите од мирор-статистиките
Не е применливо.	
S.15.2	Временска споредливост и СС2. Должина на споредливи временски серии за корисници
Временска серија од јануари 2008 година без прекин. Бројот на референтни периоди во временската серија од последниот прекин е 216.	
S.15.2.1	СС2. Должина на споредливи временски серии за производители
СС2. - Должина на споредлива временска серија = 216	
S.15.3	Меѓудоменска кохерентност
Податоците од издадените одобренија за градење се кохерентни - меѓудоменски со истите податоци на Заедницата на единиците на локалната самоуправа.	
S.15.3.1	Кохерентност на месечните / кварталните / полугодишните статистики со годишните статистики
Податоците од издадените одобренија за градење се кохерентни - меѓудоменски со истите податоци на Заедницата на единиците на локалната самоуправа.	
S.15.3.2	Кохерентност со национални сметки
НЕПРИМЕНЛИВО	
S.15.4	Внатрешна кохерентност
Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.	
S.16	Трошок и оптовареност
Нема трошци за прибирање на податоците ниту пак оптовареност на извештајните единици бидејќи се преземаат директно (електронски) од административен извор.	
S.17	Ревизија на податоците

S.17.1	Политика за ревизија на податоците
Ревизијата на податоците се прави во согласност со Политиката за ревизија на ДЗС: https://www.stat.mk/mk/za-nas/politiki-i-strategii/%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%98%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%86%D0%B8/ .	
S.17.2	Практика за ревизија на податоците и А6. Просечна големина на ревизијата на податоците за корисници
Ревизија на податоците се прави со промена на базната година и со промена на номенклатурите.	
S.17.2.1	А6. Просечна големина на ревизијата на податоците за производители
НЕПРИМЕНЛИВО	
S.18	Статистичка обработка
S.18.1	Извори на податоци
Податоците за ова статистичко истражување се преземаат од административен извор, Министерството за транспорт и врски, односно Заедницата на единиците на локалната самоуправа. Статистичкото истражување е со целосен опфат.	
S.18.2	Фреквенција на прибирање податоци
Месечна.	
S.18.3	Прибирање на податоците
Податоците се преземаат директно од електронскиот систем за издавање на одобренија за градење со директен пристап до веб-страница на Заедницата на единиците на локалната самоуправа, а за кои надлежни се Министерството за транспорт и врски и Заедницата на единиците на локалната самоуправа. Податоците се за објектите од прва категорија и за објектите од втора категорија. Од 1 јуни 2013 одобренијата за градење се издаваат електронски.	
S.18.4	Проверка на податоците
Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола. Проверка на податоците се врши пред и по внесувањето. Проверка се врши и на излезните податоци, пред нивното објавување.	
S.18.5	Компилирање податоци
По електронското преземање на податоците, се врши контрола на податоците во согласност со однапред дефинирани логичка правила, импутација на вредностите кои недостигаат со увид во приложените документи заедно со одобрението. Потоа податоците се внесуваат во соодветна апликација за внес со вградени онлајн контроли. На крајот се подготвуваат стандардизирани излезни табели со главните резултати што се објавуваат.	
S.18.5.1	А7. Стапка на импутација
Импутација на вредностите кои недостигаат се врши со проверка од приложените документи во одобрението за градење.	

S.18.6	Прилагодување
Се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.	
S.18.6.1	Сезонско прилагодување
Се врши прилагодување на временската серија и сезонско прилагодување на податоците.	
S.19	Коментар
Нема коментар.	
A.1	Анекси